

Kämıllık / sonetler çemeni

Category: Goşgular, Kitapcy, Poemalar
написано kitapcy | 23 январь, 2025
Kämıllık / sonetler çemeni KÄMİLLİK

1.

Ötüp barýan şemal ýaly bu ömür,
Düýnem bahar bardy bu şat toprakda.
Ine, indem munda başga bir döwür,
Gözýaş deý dökülýär sary ýapraklar.

Pasyllar geçip dur yzly-yzyna,
Galdyryp tükenmez şatlykdyr-arman,
Päli pes ýaşasaň meňzäp zemine,
Ruhubelent bolsaň misli gök asman.

Bu gün ýokdur düýnki gören ynsanyň,
Gidendir köpleri gama batyryp.
Duýmarsyň salymda million ýaşanyň,
Päk ýaşasaň ýagşy-ýamany görüp.

Ynsan gözi bilen etseň dünýä syn,
Durmuş örän uzak ak ýollar kimin.

2.

Durmuş örän uzak ak ýollar kimin,
Ony halka bagş etseň durşuna.
Güwläp gitseň misli dagdan inen sil,
Geljege itergi bolsaň durmuşa.

Azaşyp düşenoň bir agyr güne,
Kalbyny ýyladyp, lowlaplar ýansaň.
Galamyňy nemläp gyzgyn ganyňa,
Gijelerne ýatman goşgular ýazsaň.

Seretseň durmuşa döküpler deri,

Ah, örän kän eken goýberen hatam.
Serden zyňyp taşlap şowsuzlyklary,
Öňe ynam bilen basdym men gadam.

Bütun durkuň bilen ýigren, söý, söýül,
Bol miweli бага меңзеýär köňül.

3.

Bol miweli бага меңзеýär köňül,
Bar ýeri tutupdyr altyn ümsümlük.
Ruhum juda belent, ädimim ýeňil,
Yzym ýagty, öňüm birgiden tümlük.

Men diýip gapymdan gelen adama,
Gaýgyrmadym elden gelen kömegim.
Başarsañ, sen hergiz adam aldama,
Ony özüň saýyp, dolsun damagyň.

Anyk eşidýäriň gursaklardaky,
Ýuwaşja hiňlenýän gürsüldi sesin.
Söýgi deý özümi duýýaryň baky,
Şygýrdan goýýaryň müdimi nesil.

Güýzde meni gussa batyrmaklyk kyn,
Bu dünýä şeýle bir ýürege ýakyn.

4.

Bu dünýä şeýle bir ýürege ýakyn,
Munda barlygyňa begenýäň juda.
Maňa aladasyz ýaşamaklyk kyn,
Wagty ýitirmäge bilmerin çydap.

Iň gymmatly zatdyr wagt diýlen zat,
Bir ýitirseň, yza dolanmaz gaýdyp.
Soň göwnüňi aldap bolarsyň sen şat,
Boş geçen günleriň dolanar öýdüp.

Geçeni geçdi bil, alaç ýok oňa,

Ýöne geljegiňe edingin sapak.
Ýogsa, munda duşýan güzapdan ýaña,
Has kyndyr öz ýalňyz ýoluňy tapmak.

Sataşyp ýörsemem müň dürli derde,
Aýdym aýdyp, tans etdim men toýlarda.

5.

Aýdym aýdyp, tans etdim men toýlarda,
Munda il-gün bilen adamsynyň adamsyň senem.
Şoň bilen ýagyp dur ýagyşdyr gar-da,
Şoň üçin dogup dur Aý bilen Günem.

Mahal-mahal baryp gonamçylykda,
Aramyzdan gidenleri ýatlaýan.
Hiç mahal olary baky unudyp,
Kalbyňdan çykaryp bolanok bir ýan.

Hany, niredesiň Sary klasdaş,
Hany, nirede sen Rozyýew Artyk.
Ah, indi olara gidýän ýollar daş,
Barha gidip barýar ýitgilem artyp.

Ýyllaryň maňlaýna basdyryp gasyn,
Ýaslarda agladym çykarman sesim.

6.

Ýaslarda agladym çykarman sesim,
Menem uly iliniň biri ahyryn!
Agyr aýralyga bagrym dagladym,
Özgeler bilmezler çeken ahymy.

Bu dünýä şeýle bir gyzykly, täsin,
Yaşadygyň saýyn ýaşasyň gelýär.
Bir ýerde aglaşyp tutsalar ýasy,
Bir ýerde jägildäp ynsan dogulýar.

Birisi nalaýar ogul-gyzyndan,

Ýene-de birisi şolara mätäç.
Birisi durmuşy ýigrenýär çyndan,
Ýene biri edýär ony başa täç.

Ýolumy ýitirmän tupan-gaýlarda,
Ilim üçin gezdim agyr oýlarda.

7.

Ilim üçin gezdim agyr oýlarda,
Çagalykdan «Akylllyja» diýdiler.
Käteler öwdüler goýman hiç ýerde,
Käte bolsa tankyt edip döwdüler.

Kyn günümde undup, taşlap gitdiler,
Syrymy ynanyp ýören dostlarym.
Şonda maňa hossar bolup çykdylar,
Asla tanamadyk, bilmediklerim.

Durmuşyň awuly şarpygyn datdym,
Paşmady arzyly ilkinji söýgim.
Men mydam ruhupes durmuşa ýatdym,
Şükür ömür uzak, jahan bolsa giň.

Söýdüm hem ýigrendim, güldüm, agladym,
Ine, meniň başdan geçen çaglarym.

8.

Ine, meniň başdan geçen çaglarym,
Ýaşap ýörün ýagşy umytda bolup.
Şagalaňy köşeşipdir baglaryň,
Ter güller düşüp dur saralyp-solup.

Il beýikdir, derrew kimdigiň tanar,
Kyn günüňde gelip, gapyňdan ätlär.
Şatlykly günüňde goşulyp saňa,
Ýamanyňy undup, ýagşyny ýatlar.

Ýaşlygymdan şygyr bilen baş goşup,

Beýik şahyr bolmaklygy isledim.
Däli Jeýhun kimin lummurdap, joşup,
Pyragyň päkligin serde besledim.

Görmedim jahanda şeýle bir kyn zat,
Misli il derdine ýaraýan ussat.

9.

Misli il derdine ýaraýan ussat,
Şybyrdap ýagyp dur tylla ýagyşlar.
Guşlaram niredir bir ýerde uklap,
Zemine çekilýär täsin nagyşlar.

Halkyň hakyn iýip, gözi ýer görmän,
Gaýşaryp ýöreniň tumşugna kakdym.
Ahwalyň soradym dostlaryň, özgäň,
Kömege mätäje çyn hossar çykdy.

Gyzykmadym ada, şöhrada, pula,
Zähmet çekdim maňlaýymdan döküp der.
Näçe hyzmat etseň bu agyr ile,
Ony nesilleriň gaýtaryp berer.

Her gün million gezek garrap, ýaş bolup,
Adamlara edip ýörseň ýagşylyk.

10.

Adamlara edip ýörseň ýagşylyk,
Ýaşap ýörenimi bilerler onsoň.
Duşmanyň öňünde gaty daş bolup,
Bürgüt bolup, daglaň başyna gonsam.

Ýazmagyn aňyrda zehin ýatmasa,
Şygyr mukaddesdir, harlamak bolmaz.
Çyn şahyrdyr halky ony ýatlasa,
Hakyky şahyrlar hiç haçan ölmez.

Ykbal synap görer doňup hem eräp,

Dürli ýollaryndan elter-de seni.
Ýaşamak – geljege ynamly garap,
Kalbyň döwür ýatlap ýörmek geçeni.

Döş gerip döz geldim sowukdyr yssa,
Ýaşayyş duş etdi mylaýym gussa.

11.

Ýaşayyş duş etdi mylaýym gussa,
Göreşip ýör mydam haýyr bilen şer.
Göwnümi göterýär birdenkä çökse,
Öwsüp, öwsüp ýadap saralýan ýeller.

Pikir edip görseň, ak sähra çykyp,
Barlygyň ýagşydyr ýagty jahanda.
Geçmiş könelen jaý kimin ýykyp,
Geljegi döredip, döwrüňi aňsaň.

Ýagtylykda, gözedürtmez tümde-de,
Gün-günden özümden edýän berk talap.
Ynsana meňzemän ýaşamak munda,
Özüňi hem özgeleri tanamak.

Müdimi ýok bolsun bir-bire ýatlyk,
Şonda bolar durmuş elýetmez şatlyk.

12.

Şonda bolar durmuş elýetmez şatlyk,
Ol kalbyňda barha öz ornun tapar.
Honha, gökde alys menziller aşyp,
Aglap uçup barýar, ap-ak durnalar.

Maýsalardan öwrenýän tiz ösmäni,
Ýellerden öwrenýän men öwürmäni.
Çabgadan öwrenýän saglap ýagmany,
Beýij bolmaklygy görüp asmany.

Ak sähradan öwrenýän giň bolmagy,

Wagtdan öwrenýän has gyssanmagy.
Jeýhundan öwrenýän joşup galmagy,
Gyzyl otdan öwrenýäriň ýanmagy.

Söýgi üçin gül deý ýolunsam, solsam,
Ýaşasam, ýaşasam, halk üçin ölsem.

13.

Ýaşasam, ýaşasam, halk üçin ölsem,
Ata Watan üçin dökülsin al gan.
Maňlaý derim bilen bol hasyl alsam,
Bir gün meýdanlarda atyp men harman.

Gyşyny sowukda üşäp ötürip,
Bägül bolup açylsalar ýazymda,
Soňky günüm başujumda oturyp,
Sojap, sojap aglasalar ýasymda.

Gelen gitdi şoh meýlisler dargady,
Her kim ýatlanylýar edenne görä.
Geçmişe seretdim örän garrydy,
Geljege seretdim juwandy örän.

Baky aýdym bolup giň dünýä dolsam,
Adamzadyň ak kalbynda gömülsem.

14.

Adamzadyň ak kalbynda gömülsem,
Toprakdaky tohum kimin boluplar.
Indi howa sowap başlapdyr kem-kem,
Görünip başlapdyr gökde bulutlar.

Isle, munda bolsun seň agyr derdiň,
Isle, munda bolup gez sen juda şoh.
Barybir, ahyry bir gün gidersiň,
Mundan asyl gitmeýän hiç adam ýok.

Ah, ölmek ýakanok hiç eger, eger,

Ýaşap ýörseň kyn durmuşa ýaraşyp,
Meň mazarym boljak bir bölejik ýer,
Ýatandyr ol ölerime garaşyp.

Wyždanyň gyssaýar: «Geljege ýüwür,
Ömri Watan üçin päklige ýugur!»

Magistral

Ötüp barýan şemal ýaly bu ömür,
Durmuş örän uzak ak ýollar kimin.
Bol miweli бага меңзеýär köňül,
Bu dünýä şeýle bir ýürege ýakyn.

Aýdym aýdyp, tans etdim men toýlarda,
Ýaslarda agladym çykarman sesim.
Gezdim ilim üçin agyr oýlarda,
Ine, meniň başdan geçen çaglarym.

Misli il derdine ýaraýan ussat,
Adamlara edip ýörseň ýagşylyk.
Ýaşayyş duş etdi mylaýym gussa,
Şonda bolar durmuş elýetmez şatlyk.

Ýaşasam, ýaşasam, halk üçin ölsem,
Adamzadyň ak kalbynda gömülsem.

Eziz YKBAL. Poemalar